AFM

T.a.v. mevrouw drs. J. Klijnsma
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

1097720

Datum	4 maart 2013
Ons kenmerk	TTFP-JWMi-13020215
Pagina	1 van 4
Telefoon	
E-mail	
Betreft	Wetgevingsbrief 2013

Geachte mevrouw Klijnsma,

Op 26 juni 2012 stuurde de toenmalige minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid het rapport "Pensioen in duidelijk taal" aan de Tweede Kamer. In dat rapport deed hij een aantal aanbevelingen. Wij achten die van grote waarde voor verbetering van de effectiviteit en efficiëntie van de communicatie tussen pensioenuitvoerders en hun belanghebbenden. De aard, omvang en verstrekkendheid van die aanbevelingen geven ons het vertrouwen dat de omzetting van deze aanbevelingen in de pensioenwet- en -regelgeving zal leiden tot de noodzakelijke verbeteringen op het gebied van communicatie.

Wij bepleiten van harte de omzetting van die aanbevelingen in wet- en regelgeving. Wij zien echter aanleiding tot enkele verbeterpunten, die wij hierna toelichten.

1. Informatieverplichtingen Pw/Wvb/Wft

a. Open normen

In de *Wet op het financieel toezicht* (Wft) is bepaald dat informatie over een financieel product of financiële dienst *geen afbreuk mag doen aan* verplicht te verstrekken informatie. Voorts is bepaald dat informatie *correct*, duidelijk en *niet-misleidend* is[1]. In de pensioenwetgeving is echter alleen bepaald dat een deel van de wettelijk verplichte informatie duidelijk en begrijpelijk moet zijn[2]. Wij bepleiten gelijkstelling van de eisen aan informatie die door pensioenuitvoerders wordt verstrekt, zoals bepaald in de pensioenswetgeving aan de eisen aan informatie die door financiële dienstverleners wordt verstrekt, zoals bepaald in de Wft. In het toezicht hebben wij namelijk een aantal omissies geconstateerd. Zo valt onjuiste informatie niet te sanctioneren wegens ontbreken van een wettelijke norm *juist* of *correct*.

[1] Artikel 4:19 Wft

[2] Bijvoorbeeld wel bij aanvang en einde deelneming, maar niet bij waardeoverdracht of korten

Ook blijkt het voor ons onmogelijk om niet-verplichte informatie, bijvoorbeeld geplaatst op de website van de pensioenuitvoerder over *verlaging* van pensioenen, te sanctioneren als die informatie belanghebbenden op het verkeerde been kan zetten. Dat komt doordat enerzijds de pensioenwetgeving geen andere eis stelt dan dat de betreffende deelnemer uiterlijk 1 maand vóór de verlaging moet worden geïnformeerd en anderzijds geen algemene eisen gelden dat niet-wettelijk verplichte informatie niet misleidend mag zijn en geen afbreuk mag doen aan verplichte informatie.

b. Periodieke informatie (gewezen) deelnemers
Wat betreft de gegevens die (gewezen) deelnemers kunnen inzien op www.mijnpensioenoverzicht.nl, en in de toekomst in het pensioendashboard, achten wij het van belang dat pensioenuitvoerders ook de aanspraken van *gewezen deelnemers* ten minste jaarlijks actualiseren. Op dit moment zijn pensioenuitvoerders verplicht om dit slechts eenmaal per vijf jaar te doen. Dit is, zeker gezien de toenemende frequentie waarmee *verlagingen* (of verhogingen) zullen voorkomen in een voorwaardelijk pensioencontract, van groot belang. Ook voor *actieve* deelnemers is het belangrijk dat zij zo snel mogelijk na het effectueren van de bijstelling de gevolgen hiervan kunnen terugzien in de hoogte van de aanspraak. Nu duurt dat in het ongunstigste geval 19 maanden. Wij achten het daarom van belang dat van de pensioenuitvoerders gevraagd wordt de aanspraken steeds zo actueel mogelijk presenteren.

c. Kwaliteitseisen informatieverstrekking via pensioenregister/pensioendashboard
De invulling, opzet en inhoud van het UPO en het pensioenregister zijn grotendeels overgelaten aan de pensioensector zelf. Wij onderkennen dat de pensioenuitvoerders zich hebben ingespannen om deelnemers zo goed mogelijk te informeren. Wij zien echter ruimte voor verbetering van de genoemde communicatie-instrumenten. De pensioensector komt hier tot op heden echter onvoldoende aan toe. Daarom pleiten wij voor kwaliteitseisen die van toepassing worden op primair het pensioenregister en/of in de toekomst het pensioendashboard. Een belangrijk uitgangspunt achten wij daarbij dat de consument laagdrempelig toegang krijgt tot een eerste laag aan informatie, en zo nodig tot actie kan overgaan. Wij zien op termijn dat consumenten zich op elk gewenst moment een (schriftelijk en digitaal) actueel overzicht moeten kunnen verschaffen van een totaaloverzicht van pensioen uit eerste, tweede en derde pijler, eventueel uit kostenoverweging ter vervanging van een UPO.

d. Transitie
Tot slot vragen wij ook uw aandacht voor de communicatie aangaande de *transitie* naar de nieuwe pensioencontracten (nominaal en reëel) per 1 januari 2015 en daarna. Het is van essentieel belang dat pensioenuitvoerders hun deelnemers tijdig en op begrijpelijke en evenwichtige wijze informeren over de aanstaande wijzigingen en over de gevolgen daarvan. Het ontbreken van enig wettelijk kader ten aanzien van de communicatie hierover zien wij als een risico.

2. Vergelijking van kwaliteit tussen pensioenregelingen

Dat pensioenregelingen aanzienlijk kunnen verschillen in kwaliteit is langer bekend.[3] Wij geven hier het voorbeeld van pensioenregelingen waarin de beschikbare premie laag en gelijkblijvend is en niet stijgt met de toename van de leeftijd, een zogeheten vlakke premiestaffel. Tot op heden is geen instrument beschikbaar om verschillen in kwaliteit van onderdelen van de pensioenregeling, bijvoorbeeld de hoogte van het opbouwpercentage of de franchise, te kunnen duiden.

Een instrument om de verschillen in kwaliteit tussen pensioenregelingen inzichtelijk te maken is vooral van belang voor de groep werknemers die een pensioenregeling heeft die op onderdelen (zeer) beperkt van kwaliteit is, waardoor er een (zeer) grote kans bestaat op een tegenvallend pensioen. Voor deze groep heeft een pensioenvergelijker een signaalfunctie. Daarnaast kan een pensioenvergelijker een instrument zijn voor baanwisselaars; zij kunnen de aan hen aangeboden arbeidsvoorwaarde pensioen vergelijken met hun huidige of een andere pensioenregeling.

Wij zijn van mening dat het in ieder geval nuttig is om een dergelijk instrument te ontwikkelen en in te voeren. Wij denken namelijk dat het relevant is dat voor de werknemer inzichtelijk wordt wat de relatieve kwaliteit is van onderdelen van een pensioenregeling, zeker als de werknemer risico's loopt in geval van qua opbouw of dekking (uiterst) bescheiden pensioenregelingen. Ook voor een werkgever kan dat inzicht van belang zijn, namelijk als hij ten behoeve van zijn werknemers een keuze moet maken tussen pensioenregelingen van verschillende aanbieders.

3. Aanpassing systeem van waardeoverdracht

Recentelijk hebben de Stichting van de Arbeid, de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars u een advies gestuurd over de herziening van het systeem van individuele waardeoverdracht[4].

Het advies bevat het ons inziens waardevol uitgangspunt dat werknemers een weloverwogen keuze moeten kunnen maken om wel of geen waardeoverdracht te laten doorvoeren. Het advies stelt niet alleen dat de betreffende werknemers het proces moeten kunnen begrijpen, maar desgewenst ook toegang moeten kunnen krijgen tot persoonlijke hulp en uitleg. Wij zijn verheugd over de ambities van dit onderdeel van het advies.

Bij waardeoverdracht is de informatievoorziening thans beperkt tot het enkel informeren van de betreffende deelnemer over het recht op waardeoverdracht en het proces op dat gebied. Wij bepleiten dat de informatie de gewezen deelnemer niet alleen tijdig bereikt, maar ook zo begrijpelijk is dat hij inzicht krijgt in de mogelijkheden waaruit hij een keuze kan maken en de risico's die daarmee gepaard gaan. Aangezien er altijd werknemers zullen zijn die geen keuze kunnen maken enkel op basis van informatie, bepleiten wij voorts dat deze categorie toegang

---

[3] Zie ons rapport 'Pensioenrisicoanalyse', 1 juni 2012

[4] "Heroverweging systeem van waaroverdracht van pensioenaanspraken", 17 december 2012

krijgt tot deskundige hulp. Afbakening van de reikwijdte van het begrip 'hulp' kan behulpzaam zijn bij het wegnemen van kennelijke vrees voor aansprakelijkheid voor schade wegens verkeerd advies[5].

4. Invoering nieuwe transparantie-eisen

Recentelijk hebt u laten weten dat de invoering van de aanpassingen van de pensioenwetgeving is vertraagd, met een jaar tot 1 januari 2015. Wij hebben daar begrip voor, maar vragen uw aandacht voor de noodzaak om zo snel mogelijk transparanter te zijn over de aanvullende pensioenen.

Naar onze indruk kunnen de aanpassingen van de transparantie-eisen onafhankelijk plaatsvinden van de wijziging van het prudentiële kader voor pensioenregelingen. De aanbevelingen uit het Rapport 'Pensioen in duidelijke taal' zijn immers pensioentechniekneutraal. De huidige onrust over bijvoorbeeld het niet indexeren, de verlaging van pensioen, de aanpassingen van de pensioenregeling en de verschuivende risico's, vereist relevante en proactieve communicatie met belanghebbenden op de kortst mogelijke termijn.

Wij vertrouwen erop hiermee onze aandachtspunten voldoende onder uw aandacht te hebben gebracht en zien uw reactie graag tegemoet.

Hoogachtend,
Autoriteit Financiële Markten

drs. H.W.O.L.M. Korte
Bestuurslid

Dr. R. Gerritse
Bestuursvoorzitter

[5] Wij zijn begonnen daartoe guidance te geven in onze Leidraad Communicatie voor Pensioenuitvoerders